

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שישי כ"ט באדר ב תשע"ז

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

קידושין - כ"ח

1. מצינו מקור גלגול שבועה בסוטה [איסורים]. מנין שדין זה נוהג גם בממון?
תנא דבי ר"י - קל וחומר מסוטה שלא ניתנה להתבע בעד אחד.
2. מנין שיש דין גלגול שבועה כשהתובע טוען רק בספק את הטענה השניה?
נאמרה שבועה בחוץ [כל השבועות שבבי"ד] ונאמרה שבועה בפנים [סוטה], מה שבועה האמורה בפנים - עשה בה ספק כודאי, כך בשבועה שבחוץ.
3. עד היכן כוחה של גלגול שבועה [לגלגל עליו דברים שלא נשבעים עליהם]?
א. רב: הישבע לי שאין עבדי אתה.
ונדחה - הרי צריך לנדונו כדתניא: הקורא לחבירו עבד - יהא בנידוי, ממזר - סופג את הארבעים, רשע - יורד עמו לחייו.
ב. רבא: הישבע לי שלא נמכרת לי בעבד עברי.
ואין לומר שזו טענת ממון רגילה, כיון שרבא לשיטתו שעבד עברי גופו קנוי.
ונתחדש שלא אומרים שדווקא קרקע עשויים אנשים למכור בצנעא אבל עבד היה צריך להיות קול, ולכן לא ישיעו.
4. משנה - כל הנעשה דמים באחר, מה דינו?
כיון שזכה המקנה - נתחייב הקונס באונס חליפיו. כיצד:
החליף שור בפרה או חמור בשור, כיון שזכה זה - נתחייב זה בחליפיו.
5. מה פירוש כל הנעשה דמים באחר?
א. לה"א - מטבע שהדרך לתתו תמורת חפץ, ואף שלא מועיל לקנות בו בתורת דמים, מועיל לקנות בו בתורת חליפין.
ו'כיצד' בא לחדש שאין צריך דווקא כלי אלא אף פירות עושים חליפין, ואם החליף בשר שור [וכ"ש שור חי] בפרה, קנה.
ונדחה - הרי קיימא לן שאין מטבע נעשה חליפין כיון שדעת בני אדם על הצורה, ודרכה להתבטל.
ב. לרב יהודה - כל הנישום דמים באחר והיינו כל המטלטלין, נעשה חליפין.
ונתחדש שלא צריך דווקא כלי אלא כל מטלטלין מועיל וכן משמע מהמשך המשנה 'כיצד' וכו'.
והקשו - זה מובן רק לרב ששת, הסובר 'פירות עבדי חליפין' אבל לרב נחמן הסובר 'פירות לא עבדי חליפין', כיצד יתיישב?
ג. אלא הביאור - יש דמים שקונים כחליפין, כיצד? החליף דמי שור בפרה או דמי חמור בשור, שמכר שור לחבירו תמורת מנה וחבירו משך השור ורוצה עתה המוכר לקנות ממנו פרה, ואומר לו המנה שאתה חייב לי נתון לך בדמיה ונקנית לו הפרה בחליפין אף שמהני בתורת דמים.
וכר' יוחנן הסובר דבר תורה מעות קונות, ומה טעם אמרו משיכה קונה? גזירה שמא יאמר לו נשרפו חיטין בעלייה, ובאופן כזה הוא מילתא דלא שכיח ולא גזרו בה רבנן.
אבל לריש לקיש הסובר משיכה מפורשת מן התורה, אבל מעות אינם קונות כלל יפרש כפירוש הקודם וכרב ששת שפירות עבדי חליפין.
6. רשות הגבוה - קונה בכסף, ורשות ההדיוט - בחזקה. אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט. מהם הדוגמאות המפורטות בגמרא?
א. רשות הגבוה - גיזר שנתן מעות בבהמה, אפי' בהמה בסוף העולם - קנה.
ב. ובהדיוט לא קנה עד שימשוך.
ג. אמירתו לגבוה - האומר שור זה עולה, בית זה הקדש, אפי' בסוף העולם - קנה, בהדיוט לא קנה עד שימשוך ויחזיק.